

हिरण्यकेशी (सर्फनाला) मध्यम प्रकल्प ता. आजरा
जि. कोल्हापूर तृतीय सुधारित प्रशासकीय मान्यता
प्रदान करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
जलसंपदा विभाग

शासन निर्णय क्रमांक :- सुप्रमा-२०२४/(प्र.क्र.२६५/२४)/(मध्यम प्रकल्प)

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक:- ०४ ऑगस्ट २०२५

- संदर्भ:-** १) मकूखोविम निर्णय क्रं.मकूखोविम/२९८/२०६१/९८ मप्र-१, दि.१६/१०/१९९८
२) शासन निर्णय क्र. हिरण्यकेशी (सर्फनाला) /सुप्रमा-२०१०/१५१/(८६/१०)मप्र, दि.२९/०९/२०१०
३) शासन निर्णय क्र.सुप्रमा-२०१७/६४८/ (प्र.क्र.१९६/१७)/मप्र, दिनांक १९/०९/२०१९
४) कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ, पुणे यांचे पत्र जा.क्र.
मकूखोविम ०६/(५५४/२०२३)/प्रबां-३/६०४९/२०२४ दि. ३०/०९/२०२४.

प्रस्तावना:-

हिरण्यकेशी (सर्फनाला) मध्यम प्रकल्प, ता. आजरा, जिल्हा कोल्हापूर, या प्रकल्पांतर्गत पारपोली गावानजीक हिरण्यकेशी नदीखो-यातील सर्फनाल्यावर १८.९८ दलघमी क्षमतेचे धरण बांधण्यात येत आहे. सदर प्रकल्प महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळांतर्गत "उर्वरित महाराष्ट्र" या प्रदेशांतर्गत असून कृष्णा खो-याच्या घटप्रभा उपखो-यात (K-३) येतो. प्रकल्पांतर्गत आजरा तालुक्यातील २० गावांतील २६४४ हेक्टर क्षेत्रास सिंचनाचा लाभ होणार आहे. याशिवाय पिण्यासाठी १.८१३ दलघमी आणि औद्योगिक वापरासाठी ०.६०४ दलघमी पाणीवापर प्रस्तावित आहे.

हिरण्यकेशी (सर्फनाला) मध्यम प्रकल्प, ता. आजरा, जिल्हा कोल्हापूर या प्रकल्पास संदर्भ क्रमांक १ नुसार सन १९९६-९७ चे दरसूचीवर आधारीत रूपये ३३.०० कोटी इतक्या रकमेस मूळ प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली होती. तदनंतर संदर्भ क्रमांक २ नुसार सन २००८-०९ चे दरसूचीवर आधारीत रूपये १४५.७० कोटी इतक्या रकमेस प्रथम सुधारित प्रशासकीय मान्यता प्रदान केली होती. संदर्भ क्र. ०३ अन्वये २०१६-१७ चे दरसूचीवर आधारीत २२१.३८ कोटी इतक्या रकमेस द्वितीय सुधारित प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात आली होती.

कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ, पुणे यांनी संदर्भ क्रमांक.४ अन्वये सन २०२३-२४ चे दरसूचीवर आधारीत रूपये ३३७.०५ कोटी किंमतीचा तृतीय सुधारित प्रशासकीय मान्यतेचा प्रस्ताव मान्यतेस्तव शासनास सादर करण्यात आला.

सदर प्रकल्पाची तृतीय सुधारित प्रशासकीय मान्यता किंमत रूपये ३३७.०५ कोटी असून द्वितीय सुधारित प्रशासकीय मान्यता किंमत रूपये २२१.३८ कोटीच्या तुलनेत रूपये एकूण वाढ रू. ११५.६७ कोटी आहे. या प्रस्तावास मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

या प्रकल्पाच्या तृतीय सुधारित प्रशासकीय मान्यता छाननी अहवाल प्रस्ताव नियोजन व वित्त विभागाच्या सहमतीने व्यय अग्रक्रम समितीच्या दि. २३/०६/२०२५ रोजीच्या बैठकीत सादर केला असता त्यास व्यय अग्रक्रम समितीची मान्यता प्राप्त झाली आहे.

व्यय अग्रक्रम समितीने बांधकामाची सद्यःस्थिती, किंमत वाढीची कारणमीमांसा इ. बाबींचा परामर्श घेऊन हिरण्यकेशी (सर्फनाला) मध्यम प्रकल्प, ता. आजरा, जिल्हा कोल्हापूर या प्रकल्पास सन २०२३-२४ दरसूचीवर आधारित रुपये ३३७.०५ कोटी किंमतीच्या तृतीय सुधारित प्रकल्प अहवालास प्रशासकीय मान्यता देण्याचा निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय:-

शासनाच्या या निर्णयाद्वारे हिरण्यकेशी (सर्फनाला) मध्यम प्रकल्प, ता. आजरा, जिल्हा कोल्हापूर प्रकल्पास सन २०२३-२४ दरसूचीवर आधारित रुपये ३३७.०५ कोटी (रुपये तीनशे सदतीस कोटी पाच लक्ष फक्त) किंमतीच्या तृतीय सुधारित प्रकल्प अहवालास प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे. त्यापैकी रुपये ३२९.०० कोटी (रुपये तीनशे एकोणतीस कोटी फक्त) कामाप्रित्यर्थ तसेच आस्थापना व अनुषंगिक खर्चासाठी रुपये ८.०५ कोटी (रुपये आठ कोटी पाच लक्ष फक्त) तरतूद आहे. उपशिर्षनिहाय तरतुदींचा गोषवारा सोबत जोडण्यात येत आहे.

योजनेस प्रदान केलेली तृतीय सुधारित प्रशासकीय मान्यता मध्यम प्रकल्प कार्यासनाच्या नोंदवही मध्ये अनुक्रमांक ०६/२०२५ वर नोंदवण्यात आली आहे.

➤ तृतीय सुधारित प्रशासकीय मान्यताखालील अटींच्या अधीन राहून देण्यात येत आहे.

- १) प्रस्तावित प्रकल्पिय पाणी वापर हा मंजूर एकात्मिक जल आराखड्या मधील तरतूदी व कृष्णा पाणी तंटा लवाद मधील नमूद तरतूदीचे अनुषंगाने मर्यादीत राहील याची जबाबदारी महामंडळाची राहील.
- २) एकात्मिक जल आराखड्यामधील प्रस्तावित प्रकल्पिय पाणी वापरानुसार सुधारणा करून घेण्यात यावी.
- ३) सदर प्रकल्पास केंद्रीय जल आयोगाची मान्यतेची आवश्यकता आहे किंवा कसे याबाबत दृढीकरण केंद्रीय जल आयोगाकडून करून घेण्यात यावे व त्यानुसार आवश्यक कार्यवाही करण्यात यावी.
- ४) प्रकल्पासाठी आवश्यक असलेल्या ६.५० हे. वनजमीन प्रस्तावास अंतिम मान्यता प्राप्त केंद्रशासनाचे पत्र दि.०९/१२/२०११ मधील अटींचा पूर्ततेची कार्यवाही पूर्ण करण्यात यावी.
- ५) प्रकल्पांतर्गत एकूण २६४४ हे. इतक्या सिंचनक्षेत्रापैकी मूळ प्रमानुसार २३५५ हे. इतके क्षेत्रासाठीची पुनर्वसन अधिनियम अंतर्गत कलम १३ (२) ची अधिसूचना प्रसिद्ध झाली असून उर्वरित ३०९ हे. क्षेत्रासाठीची कलम १३ (२) ची अधिसूचना प्रसिद्ध करण्याबाबतची कार्यवाही जुलै २०१७ पासून झाली नाही असे दिसून येते. याबाबत संबंधितांवर जबाबदारी निश्चितीची कार्यवाही करण्यात यावी.
- ६) विशेष आर्थिक अनुदान ६५ टक्के रक्कम भरलेल्या पात्र प्रकल्पग्रस्तांनाच अदा करण्यात यावे.
- ७) सदर प्रकल्पाचा नाबार्ड अंतर्गत कर्ज घेणेबाबतचा प्रस्ताव तयार करून प्रकल्पासाठी निधी उपलब्ध करून घेण्यात यावा.
- ८) सदर प्रकल्पाचे काम नियोजित वेळेत व सुधारित प्रशासकीय मान्यता तरतुदीच्या मर्यादेत पुर्ण करण्याची दक्षता घेण्यात यावी.
- ९) राज्यस्तरीय तांत्रिक सल्लागार समितीच्या छाननी अहवालातील परिच्छेद क्र.२७ अंतर्गत नमूद सर्व मुद्द्यांचे अनुपालन करावे.
- १०) सदर प्रकल्पाच्या तृतीय सु.प्र.मा. प्रस्तावामध्ये अंतर्भुत किंमतीस तांत्रिक मान्यता प्राप्त करून घ्यावी.

- ११) सुधारीत प्रशासकीय मान्यता म्हणजे अहवालातील तांत्रिक बाबी अथवा निविदाविषयक क्षेत्रीय निर्णय किंवा अनियमितता यास मान्यता गृहीत धरली जाणार नाही. काही अनियमितता निदर्शनास आल्यास अशा प्रकरणाची तपासणी त्यावेळच्या प्रचलित शासन नियमानुसार करण्यात यावी.
- १२) योजनेची अंमलबजावणी करतांना प्रचलित शासन निर्णय, नियम, CVC तत्वे, वित्तीय मर्यादा, विहित निविदा कार्यपद्धती अनुसरणे, आवश्यकतेनुसार राज्यस्तरीय तांत्रिक सल्लागार समितीने प्रकल्पाच्या व कामाच्या अनुषंगाने दिलेल्या निर्देशांचे व त्रुटींची पूर्तता करणे याची सर्वस्वी जबाबदारी विभागाची राहिल.
- १३) उपलब्ध निधीचे Thin Spreading टाळणेचे दृष्टीने प्रकल्प घटकांच्या बांधकामावरील गुंतवणुकीचा प्राधान्य क्रम निश्चित करून त्यानुसारच कामे करावीत.
- १४) पूर्ण झालेल्या घटक कामांचे घटक निहाय समाप्ती अहवाल तयार करून सदर कामे तात्काळ व्यवस्थापनास हस्तांतरीत करावीत.
- १५) शासनाने आदेशित केल्यानुसार Technical Audit करण्यात यावे.
- १६) सदर प्रकल्पावर लाभधारकांची पाणी वापर संस्था स्थापन करण्यात यावी.
- १७) पुनर्वसनाचे कामे विहित वेळत पूर्ण होतील याबाबत दक्षता घेण्यात यावी.
- १८) Project Management Unit (PMU) व Dashboard स्थापन करणेबाबत व प्रकल्प विहित वेळेत पूर्ण होण्याच्या दृष्टीने विचार करावा.

या प्रकल्पाच्या कामावर होणारा खर्च मुख्य लेखाशीर्ष आय-५, ४७०१ मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्प यावरील भांडवली खर्च, १९० —सार्वजनिक क्षेत्रातील व इतर उपक्रमातील गुंतवणूका (०२) योजनांतर्गत, (०२) (०१) महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ पुणे, भागभांडवली अंशदान (४७०१-एच ६२९२६१०) या लेखाशिर्षाखाली टाकावा व त्याखालील मंजूर अनुदानातून भागविण्यात यावा.

सदर शासन निर्णय, नियोजन विभाग व वित्त विभागाच्या सहमतीने व्यय अग्रक्रम समितीच्या दि. २३/०६/२०२५ रोजी झालेल्या बैठकीत घेण्यात आलेल्या निर्णयानुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णयाची अंमलबजावणी निर्गमित दिनांकापासून करण्यात यावी.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेत स्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक २०२५०८०४१३११२५२३२७ असा आहे. सदर शासन निर्णय डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

सहपत्र :- उपशीर्षनिहाय तरतुदींचा गोषवारा

(प्रवीण कोल्हे)
शासनाचे उपसचिव

प्रत, सहपत्रांसह :-

- १) मा. राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मुंबई.
- २) मा. मुख्यमंत्री महोदय यांचे प्रधानसचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ३) मा.मंत्री (जलसंपदा) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई
- ४) मा.मुख्य सचिव यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई

- ५) अपर मुख्य सचिव (जलसंपदा), जलसंपदा विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
- ६) अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई
- ७) अपर मुख्य सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई
- ८) सचिव (लाक्षेवि), जलसंपदा विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
- ९) सचिव (प्रकल्प समन्वय), जलसंपदा विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
- १०) महालेखापाल-१/२ (लेखापरिक्षा/ लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई/नागपूर.
- ११) कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ पुणे.
- १२) मुख्य अभियंता (द.वप्र) व सह सचिव यांचे स्वीय सहाय्यक, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १३) मुख्य अभियंता (जसं), जलसंपदा विभाग, पुणे.
- १४) उप सचिव (मो.प्र-१/मो.प्र-२/जसं/निवसं/सिंव्य/लाक्षेवि/लपा/जवि), यांचे स्वीय सहाय्यक, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १५) आंतर वित्त सल्लागार व उपसचिव यांचे स्वीय सहाय्यक, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १६) अधीक्षक अभियंता, कोल्हापूर पाटबंधारे मंडळ, कोल्हापूर.
- १७) वित्त विभाग (व्यय-१२/अर्थ-०२/अर्थ-१०/व्यय-६ अ), मंत्रालय, मुंबई.
- १८) नियोजन विभाग (कार्यासन १४३४), मंत्रालय, मुंबई.
- १९) मध्यम प्रकल्प कार्यासन संग्रहार्थ.

उप शिर्षनिहाय तरतुदींचा गोषवारा
हिरण्यकेशी (सर्फनाला) मध्यम प्रकल्प ता. आजरा जि. कोल्हापूर प्रकल्पास तृतीय सुधारीत
प्रशासकीय मान्यता
शासन निर्णय क्रमांक :- सुप्रमा-२०२४/०१/(प्र.क्र.२६५/२४)/(मध्यम प्रकल्प).
दिनांक :- ०४ ऑगस्ट २०२५ चे सहपत्र.

अ. क्र.	बाब	द्वितीय सु.प्र.मा. (रू. लक्ष)	प्रस्तावित तृतीय सु.प्र.मा. (रू.लक्ष)	वाढ/घट
I-शिर्षकामे				
१.	ए-प्राथमिक	४१.४४	५५.७५	१४.३१
२.	बी-भूसंपादन	६४८३.०४	१३०७०.९८	६५८७.९४
३.	सी-कामे			
	१.मुख्य धरण मातीकाम	९१८७.५८	१३३७८.९७	४१९१.३९
	२.सांडवा	३८७८.६६	४८९०.५१	१०११.८५
४.	डी-सिं.तथा वि.वि.	६२८.६३	५८८.४६	-४०.१७
५.	के-इमारती	४३.८४	११९.१०	७५.२६
६.	एम-वनीकरण	३.४९	५९.१२	५५.६३
७.	ओ-संकिर्ण	४०.६०	८८.६६	४८.०६
८.	पी-देखभाल	८२.४७	८१.३१	-१.१६
९.	क्यू-हत्यारे व संयंत्रे	३६.३७	३६.३७	०.००
१०.	आर-दळणवळण	३७७.४७	५३०.७०	१५३.२३
	एकूण (अ)	२०८०३.५८	३२८९९.९३	१२०९६.३४
	अनुषंगिक खर्च (ETP) (ब)	१३३४.३०	८०५.१६	-५२९.१४
	एकूण (अ + ब)	२२१३७.८८	३३७०५.०८	११५६७.२०

ठळक बाबी

- अ) योजनेचे सिंचनक्षेत्र (ICA) २६४४ हेक्टर आहे.
 ब) लाभव्यय गुणोत्तर — १.७२ (१.५० पेक्षा जास्त)
 क) आर्थिक परतावादर (IRR) — १५.२४ %

(प्रवीण कोल्हे)
 शासनाचे उपसचिव